

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

NO-II-MW/ 44 /2017

Warszawa, dnia 14 lipca 2017 r.

**Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej**

Szanowna Pani Minister,

Związek Rzemiosła Polskiego, jako krajowa organizacja reprezentująca pracodawców rzemieślników oraz sieć organizacji rzemiosła, zaangażowanych w realizację zadań systemu kształcenia zawodowego, dziękuje za umożliwienie udziału 10-osobowej reprezentacji naszego środowiska w konferencji „**Pracodawca – kluczowy partner w kształceniu zawodowym**” zorganizowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w dniu 12 lipca br. w siedzibie Ministerstwa Rozwoju.

Nie mogąc jednak w czasie konferencji przedstawić głosu rzemiosła na temat naszej roli w systemie edukacji zawodowej i oczekujących nas wyzwań - kierujemy ten list.

Kształcenie zawodowe z udziałem zakładów rzemieślniczych jest sprawdzonym rozwiązaniem, w którym na przestrzeni dziesiątków lat ukształtowano formy prawne i struktury organizacyjne. W podobny sposób tworzył się system uzyskiwania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych w rzemiośle, w tym egzaminów czeladniczych i mistrzowskich przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Różnorodność branżowa, jaka charakteryzuje rzemiosło powoduje, iż niezbędny jest elastyczny system kształcenia zawodowego umożliwiający przygotowywanie wykwalifikowanych kadr nie tylko w popularnych zawodach, ale także unikatowych i o charakterze artystycznym – takie warunki tworzy kształcenie w rzemiośle.

Obecnie **23 089 zakładów rzemieślniczych realizuje** przygotowanie zawodowe (nauka zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy) dla **73 723 młodych osób**, które mają zorganizowane zajęcia praktyczne na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony, a doksztalcanie teoretyczne w zasadniczych szkołach zawodowych (80%).

Jest to konkretny kapitał ludzki faktycznie uczestniczący w rzemieślniczym przygotowaniu zawodowym, które przetrwało pomimo wielu niekorzystnych zmian w minionych latach, a co więcej potrafi zainspirować inne środowiska do podjęcia trudu udziału w dualnym kształceniu zawodowym.

Rozumiemy, że zmiany strukturalne doprowadziły do marginalizacji udziału przemysłu w kształceniu zawodowym i że sytuacja ta wymaga konkretnych interwencji, jeśli chcemy aby ten sektor aktywnie uczestniczył w budowaniu kapitału fachowców dla dużych firm produkcyjnych. Doceniamy fakt, iż wątek ten bardzo mocno wybrzmiał na wspomnianej konferencji.

Nasze zdumienie budzi jednak fakt, iż na takiej właśnie konferencji – poświęconej roli pracodawców w kształceniu zawodowym - całkowicie pominięto fakt uczestnictwa w przegotowaniu zawodowym rzemiosła i jego organizacji (zrzeszających tylko i wyłącznie polskie firmy będące filarem rodzimej gospodarki). Tego właśnie rzemiosła, które nie tylko wypracowało dobre i trwale rozwiązania, ale które wychodzi z różnymi inicjatywami i inspiruje.

Nie należy zapominać, iż w strukturze w polskiej gospodarki, aż 95% stanowią mikro i małe przedsiębiorstwa, które z natury rzeczy posiadają zdolność do szybkiej reakcji na zmiany w otoczeniu ekonomiczno-społecznym i potrafią także dopasować swoją ofertę kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnych i lokalnych.

Włączenie każdego dużego zakładu w proces kształcenia jest niewątpliwie sukcesem gospodarczym i medialnym, ale i tak nie zmienia faktu, iż dominującą grupą są firmy sektora MSP, a zwłaszcza rzemieślnicze i to one – napotykając przez ostatnią dekadę na liczne problemy wynikające ze zmian:

- a) prawnych (reforma edukacji zawodowej),
 - b) finansowych (zamrożenie środków Funduszu Pracy na zatrudnianie młodocianych, które zachwiało zaufaniem zakładów szkolących) oraz
 - c) organizacyjnych (formularze pomocy de minimis)
- potrzebują realnego (a nie tylko deklaratywnego) wsparcia.

Dlatego nie zgadzamy się z podejściem, w którym dokonuje się ewidentnego forowania grupy wielkich zakładów przemysłowych nie wspominając ani o małych firmach rzemieślniczych z długimi tradycjami w zakresie kształcenia, ani o tych MSP, które w ten proces być może chciałyby się włączyć. Jest to w naszej ocenie powtórzenie „niezręczności”, jakie poprzednio – kilka lat temu - prezentowały Ministerstwo Gospodarki oraz MEN preferując firmy zagraniczne skupione w Specjalnych Strefach Ekonomicznych.

Jest to dla nas tym bardziej niezrozumiałe, że wielokrotnie przedstawiciele resortów edukacji i rozwoju - a ostatnio i Pan Premier M. Morawiecki na spotkaniu z przedstawicielami Kierownictwa ZRP – podkreślali (deklaracje) wagę rzemiosła i roli jaką odegrało w zachowaniu dualnego systemu kształcenia zawodowego.

Zapoznawszy się z intencjami Ministerstwa zaprezentowanymi na spotkaniu, nie zgadzamy się z zaproponowanym kierunkiem wsparcia, gdzie zakłada się, iż główne źródła interwencji środków europejskich kierowane będą do przemysłu, a w działaniach informacyjnych prowadzonych przez resort pomija się grupę przedsiębiorców rzemieślników. Tak – dosłownie - odbiera środowisko rzemieślnicze uniemożliwienie zabrania głosu podczas konferencji w dniu 12 lipca 2017 roku.

A przecież nam wspólnie powinno zależeć na promowaniu i wspieraniu polskiej gospodarki i własnym modelu kształcenia krajowych fachowców współtworzących przyszły potencjał ekonomiczny naszego Państwa. Uznanie roli rzemiosła w procesie kształcenia zawodowego ma istotne znaczenie dla tych działań, zwłaszcza w kontekście regionów i ich rozwoju determinowanego przez mocno zróżnicowane uwarunkowania lokalne. Elastyczny model kształcenia w rzemiośle – w wielu zawodach – wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom.

Co więcej, jesteśmy świadomi, że wkład środowiska oraz jego zaangażowanie, a przede wszystkim wypracowane doświadczenia są źródłem inspiracji nie tylko dla innych pracodawców, ale i dla pozostałych podmiotów współtworzących polski system edukacji zawodowej. Jednakże, pomimo tej świadomości, odnosimy wrażenie, iż nasze zaangażowanie w przygotowanie zawodowe wciąż jest niedoceniane i marginalizowane przez system szkolnictwa zawodowego i to pomimo kilkakrotnych prezentacji osiągnięć polskiego rzemiosła na forum międzynarodowym – na prośbę takich gospodarzy, jak Komitet Doradczy KE ds. Kształcenia Zawodowego i Szkoleń (ACVT), czy Międzynarodowa Organizacja Pracy (ILO).

Szanowna Pani Minister,

Odnosząc się do postawionego w czasie konferencji pytania: „*Dlaczego nie możemy dłużej czekać?*” – stwierdzamy, że rzemiosło wykorzystując sieć własnych organizacji, nigdy nie czekało, lecz ogromnym nakładem sił i środków pielęgnowało kształcenie zawodowe, doskonale rozumiejąc, że buduje w ten sposób przyszłość gospodarczą kraju i społeczeństwa. Wśród wielu czynników, które należy zmienić, by zreformować system kształcenia zawodowego, w swej wypowiedzi wskazała Pani Minister m.in.: potrzebę otwarcia się szkół na oczekiwania pracodawców, usystematyzowanie mechanizmów współpracy pracodawców z samorządem oraz środowiskiem oświaty, a także samą zmianę świadomości i dostrzeżenie w edukacji zawodowej szansy na znalezienie dobrej pracy.

Całkowicie zgadzamy się z tym stwierdzeniem, co dodatkowo utwierdza nas w przekonaniu, iż należy umacniać już wypracowane formy współpracy do czego niezbędne jest dostrzeżenie i prezentowanie, przez resort edukacji, także tego dorobku, który powstał z udziałem rzemiosła. Należy przy tym podkreślić, że rzemiosło nie pretenduje do wyłączności i monopolizacji przygotowania zawodowego, ale oczekuje obiektywnego uznania i wsparcia w działaniach, które w istocie są zapisane w regulacjach prawnych, ale faktycznie są marginalizowane lub pomijane w ogólnej ocenie zaangażowania pracodawców w partnerstwo na rzecz kształcenia zawodowego.

Doceniając otwartość Pani Minister na dialog pozostajemy do dyspozycji.

Z wyrazami szacunku,

Prezes Związku Rzemiosła Polskiego

/-/ Jan Gogolewski